

KURIER SZKOLNY

Gazetka redagowana przez uczniów
w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3
im. Arki Bożka w Gliwicach

WYDANIE SPECJALNE

ROK SZKOLNY 2021/2022

INFORMACJA! OPRACOWANO NA PODSTAWIE MATERIAŁÓW ZE STRON INTERNETOWYCH.

19 LUTEGO 2022r
Dzień Nauki Polskiej
– polskie święto państwowe

USTAWA

z dnia 9 stycznia 2020 r.

o ustanowieniu Dnia Nauki Polskiej

Uznając dokonania polskich naukowców, ich dążenie do poznania prawdy i przekazywanie wiedzy kolejnym pokoleniom oraz dostrzegając fundamentalną rolę nauki w tworzeniu cywilizacji, uchwała się, co następuje:

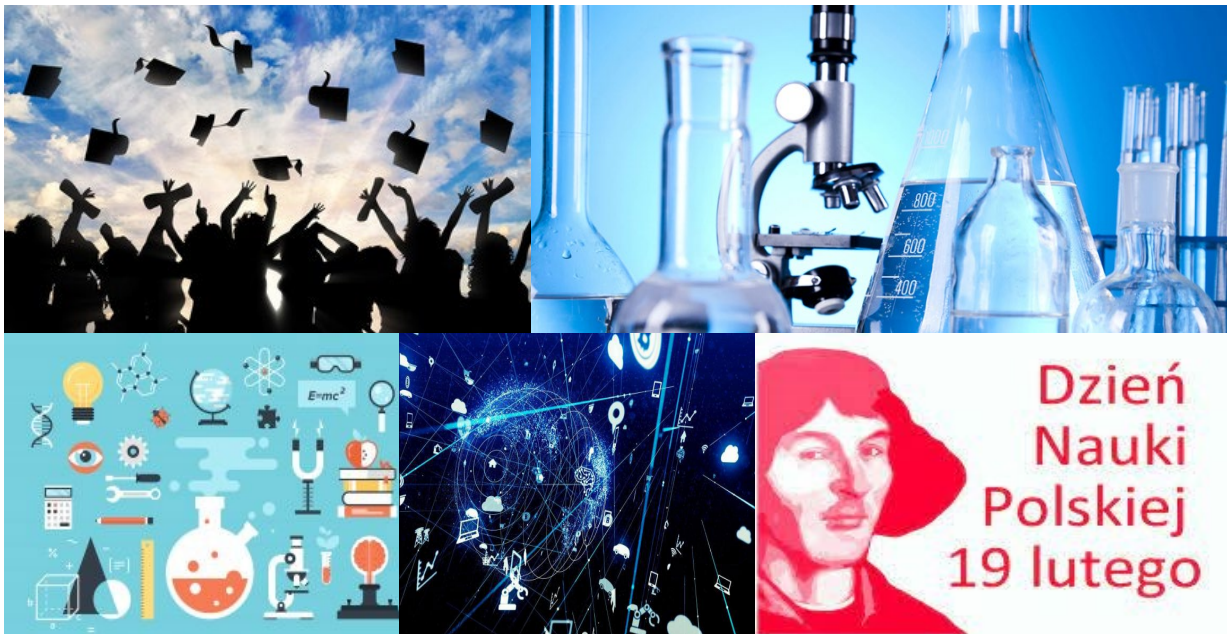
Art. 1. Dzień 19 lutego ustanawia się Dniem Nauki Polskiej.

Art. 2. Dzień Nauki Polskiej jest świętem państwowym.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

*Z okazji święta nauki polskiej
życzymy*

*NAUKOWCOM I PRACOWNIKOM uczelni i instytucji naukowych
wielu zawodowych sukcesów i satysfakcji z wykonywanej pracy.*

Redakcja KURIERA SZKOLNEGO

Dzień Nauki Polskiej to święto obchodzone 19 lutego, poświęcone upamiętnieniu dokonań polskich naukowców i ich dążeń do poznania prawdy.

Jego data jest związana z przypadającą w tym dniu rocznicą urodzin Mikołaja Kopernika.

Święto to nie jest dniem wolnym od pracy.

Wśród najwybitniejszych rodzimych naukowców, oprócz Mikołaja Kopernika, wskazano również:

- ✓ Jana Heweliusza
- ✓ Ignacego Łukasiewicza
- ✓ Karola Olszewskiego
- ✓ Zygmunta Wróblewskiego
- ✓ Marię Skłodowską-Curie
- ✓ Henryka Arctowskiego
- ✓ Ludwika Hirszfelda
- ✓ Jana Czochralskiego
- ✓ Stefana Banacha.

W naszej szkole
Dzień Nauki Polskiej obchodzimy
- w tym roku szkolnym 2021/2022-
10 lutego!

Polski astronom, który odkrył, że Ziemia nie jest w centrum wszechświata. Zrewolucjonizował tym samym astronomię. Na jego odkryciu badania opierali m. in. Galileusz, Kepler, Newton.

Mikołaj Kopernik urodził się 19 lutego 1473 roku w Toruniu, a zmarł 21 maja 1543 we Fromborku.

Był najmłodszym synem kupca Mikołaja i Barbary Watzenrode. Po śmierci ojca, gdy Kopernik miał 10 lat, jego opiekunem prawnym został wuj, Łukasz Watzenrode, który zapewnił mu wykształcenie opłacając naukę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie studiował matematykę, fizykę, astronomię i filozofię. Następnie studiował prawo i medycynę w Bolonii i Padwie.

Po studiach wrócił do Torunia i od 1503 roku pracował jako sekretarz swojego wuja, był również kanonikiem, ale nie przyjął nigdy święceń kapłańskich. Pracował też dla rządu, jako ekonom.

Mikołaj Kopernik – astronom

W 1533 roku Kopernik ukończył teorię heliocentryczną. Słusznie jednak obawiał się reakcji Kościoła na jego rewolucyjne i sprzeczne z dogmatami tezy, obalające mit Ziemi jako centrum wszechświata. W 1533 założenia teorii Kopernika zostały przedstawione Watykanowi.

Mikołaj Kopernika – od geocentryzmu do heliocentryzmu

W wyniku swoich obserwacji dotyczących wszechświata Kopernik uważał, że teoria geocentryczna jest błędna, zaproponował zmianę na heliocentryzm. Napisał również, że centrum wszechświata znajduje się blisko Słońca, a odległość Słońca od Ziemi jest niewielka w porównaniu z innymi gwiazdami oraz, że to planeta obraca się wokół Słońca, nie na odwrót. Wyjaśnił, że wsteczny ruch gwiazd jest spowodowany ruchem Ziemi po orbicie, nie gwiazd wokół planety.

W roku 1532 Kopernik miał już wszystkie potrzebne obliczenia oraz zakończył pracę nad manuskrypcem „**O obrotach sfer niebieskich**”.

Wśród jemu współczesnych dominował niepodzielnie pogląd, mówiący, że Ziemia jest płaską tarczą umieszczoną na samym środku Kosmosu. Obalenie tego poglądu było nie tylko trudne, ale i niebezpieczne. Jednak kwestionujące dogmaty dzieło Kopernika „De Revolutionibus” ukazało się w 1543 roku. W tym samym roku Kopernik zmarł we Fromborku, a jego rozprawa znalazła się na watykańskiej liście ksiąg zakazanych.

„De Revolutionibus” skreślono z indeksu w 1828 roku.

Mikołaj Kopernik – ciekawostki

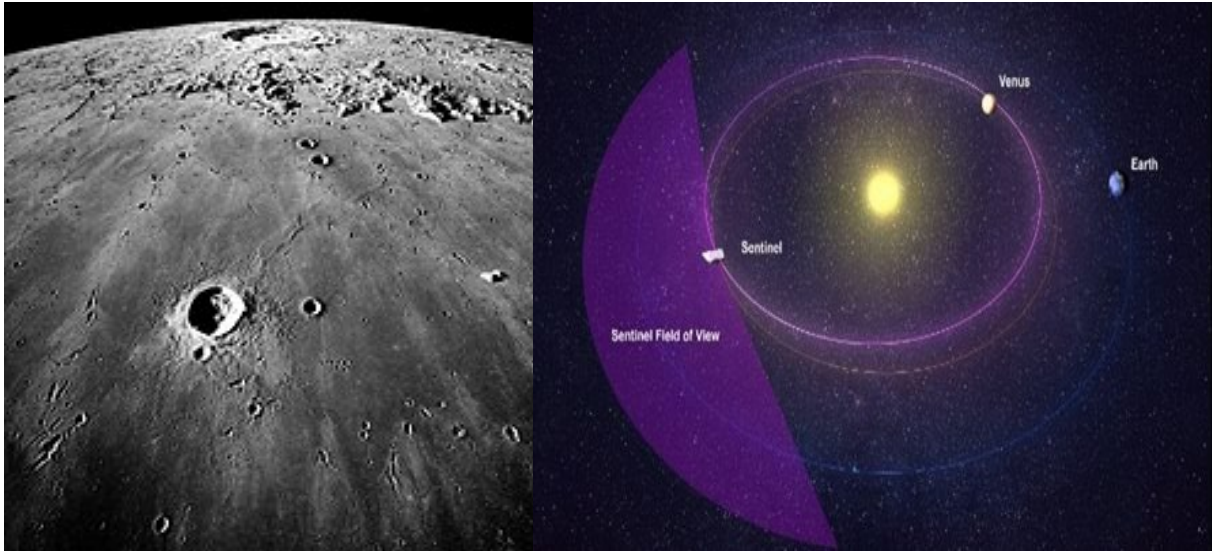
Od roku 1616 do 1822 dzieło Kopernika było w kościelnym wykazie ksiąg zakazanych, zwanym też wykazem ksiąg zatrutych.

Obecnie rękopis dzieła Kopernika przechowywany jest w Bibliotece Jagiellońskiej.

Swój bogaty księgozbiór Kopernik zapisał diecezji warmińskiej, z której Szwedzi w roku 1692 ukradli go i obecnie jest on w Szwecji.

Kopernik zajmował się badaniem przyczyn zarazy w Olsztynie. Odkrył, że jej głównym powodem był spożywany zanieczyszczony chleb, który wcześniej leżał na ziemi, po czym był konsumowany razem z brudem i zarazkami. Kopernik wpadł wówczas na pomysł, aby smarować pieczywo masłem, aby przywierający do pieczywa brud zniechęcał ludzi do jedzenia. W efekcie brudny chleb zniknął, zaraza ustąpiła, a smarowanie chleba masłem stało się popularne w całej Europie.

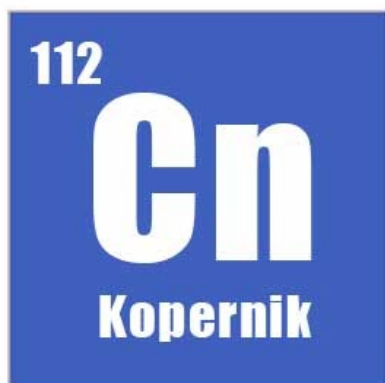
Na cześć astronoma nazwano jeden z kraterów na Księżycu i na Marsie oraz planetoidę (1322) Copernicus.

W 1965 roku NBP wyprodukował banknot z wizerunkiem Mikołaja Kopernika.

■ Metale alkaliczne   ■ Aktynowce
■ Metale ziem alkalicznych   ■ Metale grup głównych
■ Metale przejściowe   ■ Niemetale
■ Lantanowce   ■ Gazy szlachetne

S Solid
L Liquid
G Gas
S Synthetic

Note: The subgroup numbers 1-10 were adopted in 1934 by the International Union of Pure and Applied Chemistry. The names of elements 112-118 are the IUPAC equivalents of those numbers.

W 1542 roku Kopernik doznał wylewu krwi do mózgu, w wyniku czego został częściowo sparaliżowany i utracił mowę. Zmarł kilka miesięcy później, 21 maja 1543 roku. Była to również data publikacji jego najważniejszego dzieła.

Mikołaj Kopernik został najpierw pochowany pod ołtarzem katedry we Fromborku. Po ekshumacji i potwierdzeniu tożsamości astronoma, szczątki zostały pochowane w tym samym mieście.

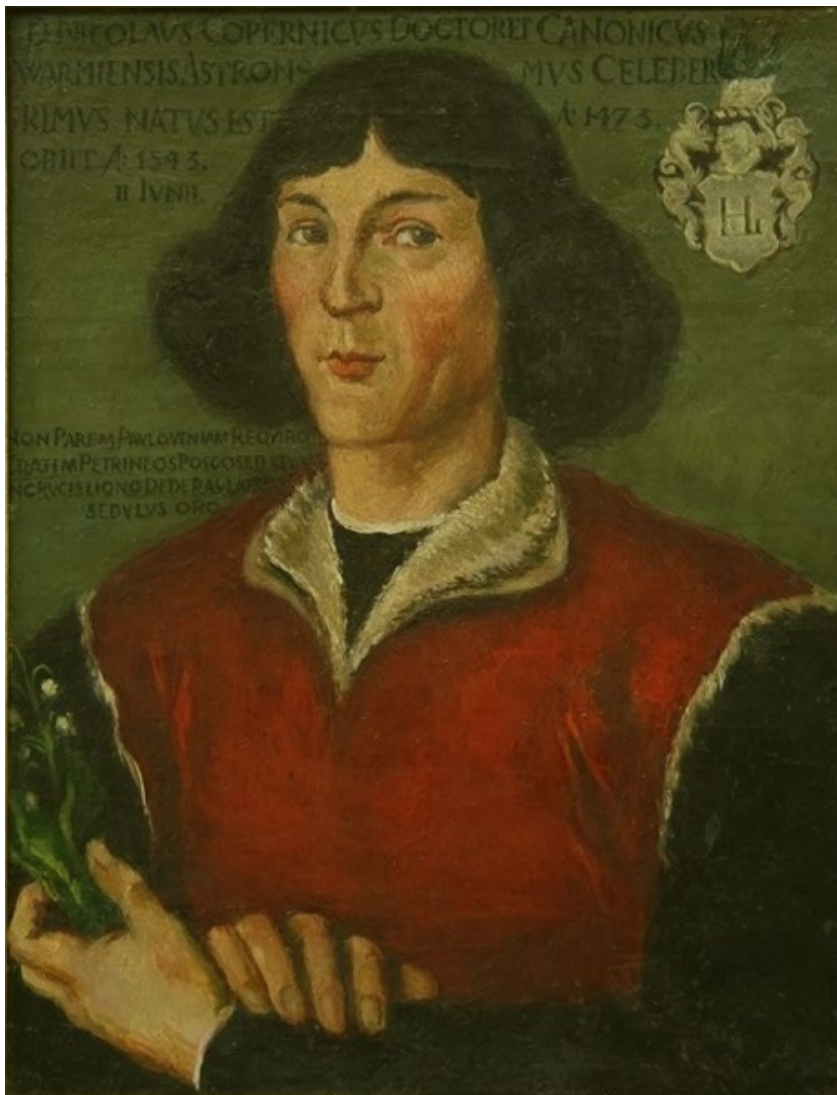
Mikołaj Kopernik – życie prywatne

Kopernik nigdy się nie ożenił, ale gdy mieszkał we Fromborku był blisko związany z młodszą o ponad 20 lat gospodynią Anną Schilling.

Mikołaj Kopernik – portret z konwalia

Znany jest wizerunek Kopernika przedstawianego jako lekarz z konwalia w dłoni.

W średniowieczu roślina ta była symbolem wiedzy i sztuki medycznej.

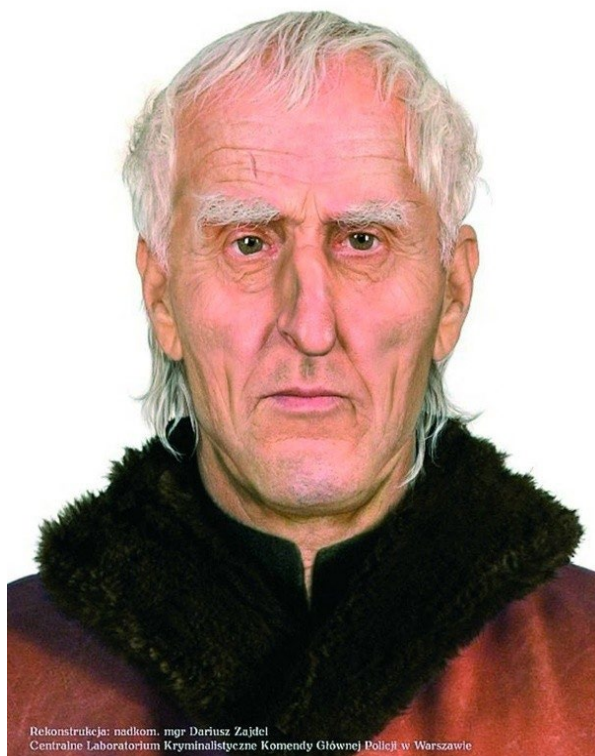
Przedruk. Materiał wykorzystano z dostępnego artykułu na stronie internetowej.

Mikołaj Kopernik – portret

Mikołaj Kopernik – rekonstrukcja twarzy

Grób Kopernika w Bazylice we Fromborku

Pomnik Kopernika w Toruniu

Pomnik Kopernika w Warszawie

Obraz Jana Matejki
„Astronom Kopernik,
czyli rozmowa z Bogiem”

Pokoloruj obrazek. Wykonaj obliczenia. Uporządkuj wyniki rosnąco i zapisz hasło.

KO	KO	MI	ŁAJ	NIK	PER
$28 - 8 =$	$40 - 4 =$	$6 \cdot 3 =$	$16 \cdot 2 =$	$43 + 2 =$	$37 + 5 =$

Najstynniejszym dziełem tego naukowca jest "O obrotach sfer niebieskich", które zostało opublikowane w 1543 roku. Przedstawił w niej teorię heliocentrycznej budowy Układu Słonecznego.

WYKREŚLANKA – polscy naukowcy

S	Z	C	Z	E	P	A	N	I	K	R	
K	A	R	P	I	Ń	S	K	I	O	E	
Ł		E							P	L	M
O		J							E	I	A
D		E							R	G	G
O		W	H	O	F	M	A	N	N	A	N
W		S							I		U
S		K							K		S
K		I									K
A	C	Z	O	C	H	R	A	L	S	K	I
Ł	U	K	A	S	I	E	W	I	C	Z	

Hasła krzyżują się ze sobą. Wyrazy można odczytywać w kolumnach, wierszach i po skosach, a także wspak.

Hasła do odnalezienia: Szczepanik, Kopernik, Skłodowska, Karpiński, Rejewski, Łukasiewicz, Czochralski, Magnuski, Hofmann, Religa